

ارتباط سبک‌های رهبری مربیان با هویت ورزشی در بازیکنان تیم‌های منتخب دانش‌آموزی پسر شهر ارومیه

The relationship between coaches' leadership styles and athletic identity in player of boy students selected teams in Urmia city.

تاریخ دریافت: ۱۳۹۱/۱۰/۳

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۲/۱/۱۷

محمود آقایی^۱، مهرداد محرم زاده^۲،
محسن وحدانی^۳، اسکندر حسین پور^۴

Mahmoud. Aghaei, Mehrdad. Moharramzadeh,
Mohsen. Vahdani, Eskandar. Hossein Pour

چکیده

مطالعه حاضر ارتباط میان سبک‌های رهبری مربیان با هویت ورزشی دانش‌آموزان را در مقطع متوسطه شهر ارومیه در تیم‌های منتخب دانش‌آموزی نشان می‌دهد. ۷۵ دانش‌آموز مقطع متوسطه دو ابزار این پژوهش شامل: مقیاس رهبری در ورزش چالادورای و صالح، و مقیاس هویت ورزشی چالاک را کامل کردند. مقیاس رهبری در ورزش با ۴۰ آیت، پنج بعد از سبک‌های رهبری (آموزش و تمرین، رفتار دموکراتیک، رفتار آمرانه، حمایت اجتماعی و بازخورد مثبت) را می‌سنجد. مقیاس هویت ورزشی نیز با ۲۲ آیت پنج بعد هویت ورزشی (هویت اجتماعی، انحصار گرایی، هویت خود، تأثیرپذیری مثبت و تأثیرپذیری منفی) را ارزیابی می‌کند. ثبات درونی پرسش‌نامه‌ها با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ به‌دست آمد و اطلاعات با استفاده از آزمون‌های کولموگروف اسمیرنوف یک نمونه‌ای و ضریب همبستگی پیرسون تحلیل شد. نتایج نشان داد که مربیان تیم‌های دانش‌آموزی از سبک رهبری آموزش و تمرین نسبت به سبک دموکراتیک بیشتر استفاده می‌کردند. نتایج آزمون ضریب همبستگی پیرسون نیز نشان داد که میان سبک‌های رهبری آموزش و تمرین، دموکراتیک، حمایت اجتماعی و بازخورد مثبت با ابعاد هویت ورزشی ارتباط مثبت و معناداری وجود دارد؛ درحالی‌که بین سبک آمرانه و ابعاد هویت ورزشی ارتباط معناداری وجود نداشت. نتایج این پژوهش و مطالعات پیشین، اثرات مثبت سبک‌ها و رفتارهای رهبری مربیان بر هویت ورزشی ورزشکاران و نقش بارز مربی در توسعه هویت ورزشی بازیکنان و در نتیجه افزایش عملکرد آن‌ها را نشان می‌دهد.

کلید واژه‌های فارسی: سبک‌های رهبری، هویت ورزشی، تیم‌های دانش‌آموزی، ارومیه.

Abstract

The present study examined relationship between coach's leadership styles and athletic identity in player of boy students selected teams in Urmia city. 75 students of high school cutting completed two instruments in this study; Leadership Scale for Sport (LSS, Chelladurai & Saleh) and athletic identity measuring scale (AIMS, Cieslak). The LSS contains 40 items that measures five dimensions of leadership styles- training and instruction, democratic behavior, autocratic behavior, social support and positive feedback. AIMS with 22 items assess the 5 dimensions of athletic identity. Social identity, exclusivity, self identity, negative identity and positive identity were dimensions of athletic identity. Cronbach's alpha coefficient was utilized to examine the internal reliability of LSS and AIMS. Data were analyzed with one-sample kolmogrov-smirnov, and Pearson Correlation coefficient. Examining of coach's leadership styles indicated that coaches exhibited higher in training and instruction and lower in democratic style among student teams. We found that leadership styles of social support, training and instruction, and positive feedback, were all positively correlated all dimensions of athletic identity but autocratic style didn't correlate to dimensions of athletic identity. The result from this study and previous studies show that coach's leadership styles and behaviors have a great effect on athletic identity and demonstrated the value role a coach plays in the development of players identity for his team that can increase athletes performance.

Key words: Leadership Styles, Sport Identity, Student Teams, Urmia.

۱. دبیر تربیت بدنی قانات و کارشناس ارشد مدیریت ورزشی دانشگاه

ارومیه، (نویسنده مسئول) Email: M.aghaei28@gmail.com

۲. دانشیار دانشگاه ارومیه

۳. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی دانشگاه تهران

۴. دبیر تربیت بدنی باغ ملک و کارشناس ارشد مدیریت ورزشی دانشگاه ارومیه

مقدمه

یکی از عوامل اصلی در تعیین شخصیت رفتاری مدیران و مربیان در مباحث جدید رفتار سازمانی، توجه به هویت ورزشی ورزشکاران است. رفتارها و سبک‌های رهبری مربیان، تأثیر زیادی بر عملکرد ورزشکاران خود دارد. پژوهش‌هایی که در طول دو دهه گذشته در زمینه اثربخشی مربیگری انجام شده است، به‌طور عمده بر روی شناخت خصوصیات مربیگری، سبک‌های رهبری^۱ و الگوهایی از رفتار که بیشترین اثربخشی را دارند، تمرکز کرده‌اند (محرم زاده، ۱۳۸۸).

لازم است مربیان هم به اجرای مهارت‌های ورزشی و هم به مهارت‌های روانی افراد و تیم توجه کنند. به عقیده فراست^۲ در بین سه عامل ورزشکار، مربی و تماشاگر، مربیان محور اصلی و رکن مهم تیم‌های ورزشی هستند. مربی در رهبری تیم، به‌عنوان سازمان دهنده‌ای قوی و زیربنای هر نوع پیشرفت مطرح است (گلپهار، ۱۳۸۸). انشل^۳ معتقد است مربیان در نمایش رفتارهای درست، برای پیروان خود الگویی مؤثر هستند (انشل، ۱۹۴۸).

از دیدگاه مارتنز^۴، سبک رهبری مربی، راهی است که یک مربی به‌طور مشخص برای کمک به گروه انتخاب می‌کند تا وظایف محوله را انجام دهد و در ضمن آن، نیازهای گروه نیز برآورده شود (توسلی، ۱۳۸۴، ص ۱۶۴).

اغلب مربیان موفق، سبک‌های مربیگری گوناگونی را به‌کار می‌گیرند و گاهی اوقات به‌سرعت آن را عوض می‌کنند. رهبری مؤثر در ورزش، تابعی از اجرای نقش‌ها و سبک‌های گوناگونی است تا نیازهای ورزشکاران را برآورده سازد و به اهداف تیم دست یابد. رهبری می-

تواند از طریق اعمال و گفتارش در فرایند رشد روانی و جسمانی ورزشکاران تأثیرگذار باشد. در پژوهش‌های صورت گرفته در زمینه اثرات انتظارات و رفتارهای مربی بر ورزشکاران ثابت شده است که عواملی از قبیل ویژگی‌های موقعیتی، نوع ورزش، ساختار برنامه، اهداف سازمانی، محیط فرهنگی و اجتماعی مؤثر هستند (ویسی، ۱۳۸۷).

در زمینه سبک‌های مربیگری در تیم‌های ورزشی، چلادوری (۱۹۹۰) مدل چند بعدی رهبری در ورزش را ارائه کرد؛ طبق این مدل، رفتار مربیان تحت تأثیر ویژگی‌های موقعیتی (شرایط تیم)، ویژگی‌های رهبر یا مربی (سن، درجه، و سابقه مربیگری) و ویژگی‌های اعضای تیم یا ورزشکاران (سن، سابقه و سطح بازیکنان) قرار دارد و در نهایت رفتار مربیان، موفقیت، عملکرد، رضایتمندی و حتی انسجام گروهی را تحت تأثیر قرار می‌دهد (احمدی، ۱۳۷۴، ص ۱۷).

هویت در زبان فارسی به‌معنی صفت جوهری، ذات، هستی و وجوه منسوب به شیء یا شخص، به‌کار رفته و به چیزی اشاره می‌کند که به‌واسطه آن، فرد خود را از دیگران متمایز می‌کند. هویت، شیوه‌ای است که فرد خودش را تعریف می‌کند و بازمی‌شناساند. هویت‌ها، معانی هستند که شخص، به خود به‌عنوان یک ایده در یک موقعیت اجتماعی یا یک نقش اجتماعی نسبت می‌دهد. امروزه کمتر واژه‌ای پیدا می‌شود که به اندازه هویت، دارای معانی متعددی باشد؛ به‌طوری‌که هم در گفتمان‌های روزمره و هم در مباحث دانشگاهی مورد استفاده قرار گیرد (توکلی، ۱۳۸۸ و گلپهار، ۱۳۸۸).

درواقع پیشرفت موضوعات مربوط به هویت، بیانگر حس کنجکاوای انسان بوده و تلاش‌ها برای هدایت رفتار انسان به‌سمت و سوی زندگی سالم و معنادار ادامه دارد. تا سال ۱۹۸۰ هویت ورزشی با نگرش‌ها و رفتارهای متنوعی مرتبط بوده است. مربیان ورزشی در طول سال‌ها تلاش کرده‌اند با یافتن شناختی واقعی از هویت ورزشکاران خود، آنان را در کسب

1.leadership style

2.Frast

3.Anshel

4.Martens

موفقیت‌های بیشتر یاری رسانند و در میان این هویت-ها، هویت ورزشی به جایگاه مهمی در این راستا دست یافته است؛ این هویت به‌عنوان بخشی از یک خودپندارهٔ بزرگ، قادر است تعریف دقیقی از نقش‌ها، نگرش‌ها، باورها و رفتارهای ورزشکار ارائه داده و به-عنوان مبنای عزت و ارزش قائل شدهٔ ورزشکار برای نقش «خود» در نظر گرفته شود (توکلی، ۱۳۸۸ و گلپهار، ۱۳۸۸).

افراد با هویت بالای ورزشی، ارزش «خود» را بر مبنای عملکرد ورزشی قرار داده و تمایل به تقویت عزت نفس از طریق هویت ورزشی قوی خود دارند که بعدها در صورت رسیدن ورزشکار به سطوح نخبگی (سطوح ملی، المپیک و حرفه‌ای) رشد می‌کند. در نتیجه اغلب ورزشکاران بر اساس موفقیت خود در ورزش، هویت خود را تقویت می‌کنند (وودمن^۱، ۱۹۹۳).

مطالعات بروور و همکاران (۱۹۹۰؛ ۱۹۹۱؛ ۱۹۹۳) نشان می‌دهد که مردان، بیشتر از زنان هویت خود را با ورزش شکل داده‌اند و این امر در مقایسهٔ افراد ورزشکار و غیر ورزشکار نیز صدق می‌کند. بر طبق سنت، جامعهٔ مردان و ورزشکاران را بیشتر از زنان و افراد غیر ورزشکار به ورزش ترغیب می‌کند؛ بنابراین، جامعه ورزش را به‌عنوان یک فعالیت مردانه به تصویر کشیده است و به شرکت مردان و ورزشکاران در ورزش، بیشتر از زنان و افراد غیر ورزشکار اهمیت می‌دهد؛ این مسئله اهمیت موضوع هویت ورزشی را بیش از پیش نمایان می‌سازد (یولی، ۲۰۰۶).

مدل پیشرفته هویت ورزشی (چزلاک، ۲۰۰۴) شامل مؤلفه‌های بیرونی و مؤلفه‌های درونی است. مؤلفه‌های بیرونی هویت ورزشی شامل انحصارگرایی و هویت اجتماعی است که به‌واسطهٔ گروه‌های درون جامعه (خانواده، دوستان، مربیان، معلمان) و زمینه‌ها (تحصیل، ورزش و مذهب)، با میزان تأثیر جامعه بر فرد

مرتبط هستند. مؤلفه‌های درونی از هویت خود، تأثیر-پذیری منفی و تأثیرپذیری مثبت تشکیل شده و به درجهٔ تأثیرپذیری ادراکات فردی، نظیر ارزیابی و تفسیر نقش ورزشکاری اطلاق می‌شوند. (چزلاک، ۲۰۰۴ و توکلی ۱۳۸۸)

از طرفی مربیانی که نوجوانان و جوانان را در حیطهٔ ورزش آموزش می‌دهند، ارتباط عاطفی نزدیکی با آنان دارند، در نتیجه رفتارهای مربیگری آنان می‌تواند بر شخصیت و هویت ورزشکاران تأثیر بسزایی داشته باشد. ضرورتاً رهبری شامل دو نوع رفتار عمومی یعنی رفتارهای استبدادی (دستوری، وظیفه‌مدار و گفتنی) و رفتارهای دموکراتیک (رابطه‌مدار و مشارکتی) است که بر هویت افراد اثر می‌گذارد.

از دیدگاه تئوری و عملی، اهمیت دارد که بسیاری از موضوعات مرتبط به رفتار مربیان و اثر عوامل همبسته با موفقیت تیمی را توضیح دهیم (محرم زاده، ۱۳۸۸). از طرفی هویت و شخصیت بازیکنان نقش بسزایی در عملکرد تیمی می‌تواند داشته باشد. به‌عنوان مثال: بازیکنان دارای رفتار روان رنجوری باعث کاهش انسجام و تضعیف عملکرد تیمی می‌شوند (ویسی، ۱۳۸۷).

آندرسون (۲۰۰۴)، رابطهٔ میان هویت ورزشی و رفتار تمرینی را مورد بررسی قرار داده و اظهار می‌دارد؛ بین رفتار تمرینی، تناوب تمرینی و هویت ورزشی ورزشکاران رابطهٔ معناداری وجود دارد. نتایج پژوهش مایلز و کریستنسن^۲ (۲۰۰۶) در بررسی رابطهٔ میان هویت ورزشی و سطوح مشارکت ورزشی (نخبگی، تفریحی و عدم مشارکت) نشان داد که افراد غیر ورزشکار در هر سه خرده‌مقیاس هویت اجتماعی، انحصارگرایی و تأثیرپذیری منفی، نمرهٔ کمتری را کسب کردند؛ همچنین بین ورزشکاران نخبه و تفریحی در

1. woodman

2. Mills & Christensen

ندارد، اما مارتین (۲۰۰۶) معتقد است که افراد هویت-های ورزشی قوی را از طریق رشد مهارت‌ها، اطمینان و تعاملات اجتماعی در خلال ورزش بنا می‌نهند که این مسئله می‌تواند متأثر از رفتارها و سبک‌های رهبری مربیان باشد. بر اساس نظر چزلاک^۵ (۲۰۰۴) مربیان تیم‌های ورزشی همواره نسبت به اثرگذاری نقش هویت‌های مختلف بر عملکرد ورزشکارانشان نگرانند. از طرف دیگر مربیانی که نوجوانان و جوانان را در حیطه ورزشی آموزش می‌دهند، ارتباط عاطفی نزدیکی با آنان دارند، در نتیجه رفتارهای مربیگری آن‌ها می‌تواند بر شخصیت و هویت درونی و بیرونی ورزشکاران تأثیر بسزایی داشته باشد.

با توجه به اینکه پژوهش‌های بسیاری در رابطه با رفتارها و سبک‌های رهبری در سازمان‌ها، جوامع، شرکت‌های تولیدی و مواردی که گروهی با یک رهبر در ارتباط بوده‌اند، انجام گرفته و اثرات متفاوتی در کارکرد و بازدهی آن گروه یا سازمان داشته است، با این حال پژوهش‌های خاصی در ارتباط با تأثیر رفتار رهبری مربیان بر هویت ورزشکاران در زمینه‌های ورزشی در کشور انجام نگرفته است. از طرفی با توجه به اهمیت تیم‌های ورزشی دانش‌آموزی که در حقیقت پایه و استعداد‌های بالقوه آینده کشور هستند، در این پژوهش ضمن بررسی سبک‌های مربیان تیم‌های منتخب دانش‌آموزی، ارتباط بین سبک‌های رهبری مربیان و هویت ورزشی تیم‌های منتخب دانش‌آموزی مقطع متوسطه شهر ارومیه نیز بررسی خواهد شد.

روش پژوهش

روش پژوهش، توصیفی از نوع همبستگی است. به لحاظ هدف، کاربردی و به لحاظ جمع‌آوری اطلاعات، میدانی می‌باشد. جامعه آماری این پژوهش، ۹۶ دانش‌آموز عضو تیم‌های ورزشی منتخب دانش‌آموزان پسر مقطع متوسطه نواحی دوگانه آموزش و پرورش شهر ارومیه بود که از

خرده‌مقیاس‌های انحصارگرایی و تأثیرپذیری منفی تفاوت معناداری وجود ندارد، ضمن اینکه بین خرده‌مقیاس هویت اجتماعی و نمره کلی هویت ورزشی ورزشکاران نخبه و تفریحی تفاوت معناداری وجود داشت.

دریک^۱ (۲۰۰۸)، به بررسی هویت ورزشی، تعهد ورزشی، حمایت اجتماعی، رضایتمندی از زندگی و در نهایت شادکامی دانشجویان ورزشکار پرداخته و اظهار می‌دارد بین همه متغیرهای پژوهش به تفکیک جنسیت، نژاد، سال ورود به دانشگاه و سابقه ورزشی تفاوت وجود دارد (توکلی، ۱۳۸۸).

بورنسا^۲ (۲۰۱۲) در پژوهش خود به بررسی ارتباط بین هویت ورزشی تفاوت‌های فردی و رضایت ورزشکاران در میان دانش‌آموزان ورزشکار پرداخت. نتایج حاصل از یافته‌های وی ارتباط میان هویت اجتماعی، عواطف منفی و رضایتمندی ورزشکاران را نشان می‌دهد.

بویل و مگناسون^۳ (۲۰۰۷)، اظهار می‌دارند که ورزشکاران نخبه یا ورزشکارانی که در سطوح حرفه‌ای به رقابت می‌پردازند، در مقایسه با ورزشکاران آماتور و یا افراد غیر ورزشکار، هویت‌های نقش مربوط به جامعه را در اولویت بالاتری قرار داده و این امر می‌تواند به دلیل وجود طرفداران و یا حامیان بیشتر در این دسته از ورزشکاران باشد (گلپهار، ۱۳۸۸).

یو و آندرسون^۴ (۲۰۰۸)، نیز بر اساس یافته‌های خود اظهار می‌دارند؛ ادراک ورزشکار از نقش ورزشی خود، بیشتر از آنکه تحت تأثیر مؤلفه‌های بیرونی هویت ورزشی باشد، متأثر از خرده‌مقیاس هویت خود است.

اگر چه هیچ‌گونه زیربنای نظری مبنی بر ارتباط بین سبک‌های رهبری مربیان و هویت ورزشی وجود

1. Derick

2. Burnsa

3. Boyle & Magnusson

4. Yue & Andersen

5. Cieslak

است. AIMS با ۲۲ آیتم، پنج بعد هویت ورزشی را ارزیابی می‌کند. هویت اجتماعی، انحصارگرایی، هویت خود، تأثیرپذیری مثبت و تأثیرپذیری منفی ابعاد هویت ورزشی هستند. گلبهار (۱۳۸۸)، ثبات درونی این پرسش-نامه را در میان دانش‌آموزان عضو تیم‌های والیبالی با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ، $r=0/87$ گزارش کرد. اساتید و صاحب‌نظران نیز روایی پرسش‌نامه‌ها را تأیید کردند. برای تجزیه و تحلیل آماری یافته‌ها، از آمار توصیفی و استنباطی استفاده شده است. آزمون کولموگروف - اسمیرنوف برای آزمون نرمال بودن توزیع داده‌ها و ضریب همبستگی پیرسون برای بررسی ارتباط بین سبک‌های رهبری مربیان با هویت ورزشی به کار گرفته شد. کلیه داده‌ها با استفاده از نرم افزار اسپس اس و در سطح آماری $p < 0,05$ تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها

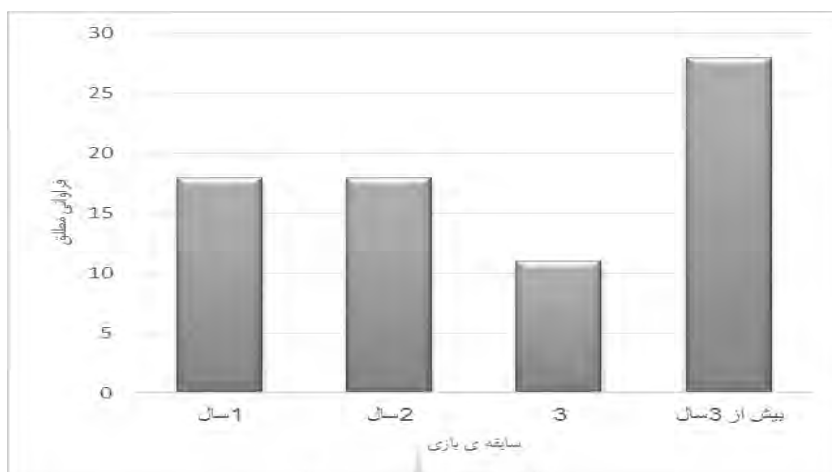
نتایج آمار توصیفی این پژوهش نشان داد که بیشتر دانش‌آموزان عضو تیم منتخب در پایه سوم (۶۱٪)، و دارای بیش از ۳ سال سابقه بازی (۲۸٪) هستند. جدول ۱، به فراوانی و درصد پاسخ دهندگان به تفکیک رشته ورزشی و شکل ۱ و ۲ نیز به ترتیب به سابقه بازی و پایه تحصیلی دانش‌آموزان مربوط می‌باشد.

میان تیم‌های گروهی رشته‌های هندبال، بسکتبال، فوتسال و والیبالی انتخاب شدند. روش نمونه‌گیری به صورت تمام شمار و غیرتصادفی هدفمند می‌باشد. از میان پرسش‌نامه‌های پخش شده تعداد ۷۵ پرسش‌نامه بازگشت داده شد. در این پژوهش ارزیابی سبک‌های رهبری هشت مربی تیم‌های منتخب در رشته‌های هندبال، بسکتبال، فوتسال و والیبالی در دو ناحیه صورت پذیرفت. میانگین سنی این مربیان ۳۶۶ سال و حداقل دوماه در کنار تیم‌های خود به مربیگری مشغول بودند. ابزار پژوهش شامل دو پرسش‌نامه بود: پرسش‌نامه مقیاس رهبری در ورزش^۱، که چلادورای و صالح^۲ در سال ۱۹۸۰ بر اساس مدل چند بعدی رهبری در ورزش (چلادورای و صالح ۱۹۷۸) برای بررسی و مطالعه رفتار مربیان در موقعیت‌های ورزشی تهیه کردند. این ابزار در قالب ۴۰ سوال، رفتار مربیان را در پنج بعد رفتار آموزش و تمرین، امرانه، دموکراتیک، حمایت اجتماعی و بازخورد مثبت در مقیاس پنج ارزشی لیکرت (هرگز=۱ تا همیشه=۵) ارزیابی می‌کند. یوسفی (۱۳۸۶) با اجرا بر روی ۲۰ ورزشکار دانشجو و با استفاده از روش آلفای کرونباخ، ثبات درونی این پرسش‌نامه را در ۵ زیر مقیاس نامبرده به ترتیب ۰/۸۴، ۰/۷۸، ۰/۷۹، ۰/۸۳ و ۰/۷۱ گزارش کرد. گلبهار (۱۳۸۸) در پایان‌نامه خود ضریب آلفای کرونباخ این پرسش‌نامه را در میان دانش‌آموزان عضو تیم‌های والیبالی خراسان شمالی $r=0/91$ گزارش کرده

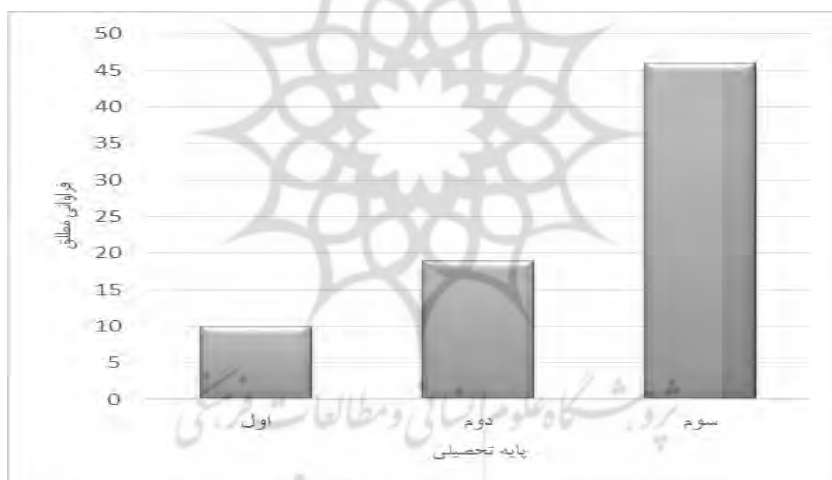
جدول ۱. فراوانی و درصد نمونه‌های پژوهش به تفکیک رشته ورزشی

درصد	فراوانی	رشته ورزشی
۲۵,۳٪	۱۹	والیبالی
۳۲٪	۲۴	هندبال
۲۴٪	۱۸	فوتسال
۱۸,۷٪	۱۴	بسکتبال

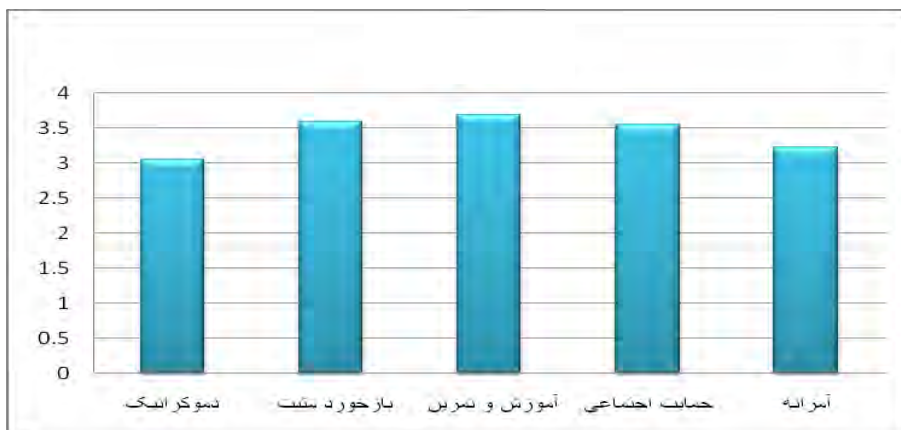
1. Leadership Scale for Sport (LSS)
2. Saleh

شکل ۱. سابقه بازی دانش آموزان عضو تیم های منتخب

شکل ۲. پایه تحصیلی دانش آموزان عضو تیم های منتخب

شکل ۳. مقایسه میانگین سبک‌های رهبری مربیان تیم‌های منتخب دانش‌آموزی

بازخورد مثبت، آموزش و تمرین و حمایت اجتماعی با تمامی مقوله‌های هویت ورزشی ارتباط مثبت و معناداری وجود دارد. این ارتباط بین سبک رهبری آمرانه با هویت اجتماعی، انحصارگرایی و هویت خود، نیز مثبت و معنادار بود. در حالیکه بین سبک رهبری آمرانه با تأثیرپذیری مثبت و منفی ارتباطی وجود نداشت (جدول ۴).

پس از اطمینان از توزیع طبیعی داده‌ها، از آزمون‌های پارامتریک برای تحلیل آنها استفاده شد. نتایج آزمون ضریب همبستگی پیرسون نشان داد که بین سبک رهبری دموکراتیک با هویت اجتماعی، انحصارگرایی، هویت خود و تأثیرپذیری مثبت، ارتباط مثبت و معناداری وجود دارد. درحالی‌که این ارتباط با تأثیرپذیری منفی معنادار نبود. بین سبک‌های رهبری

جدول ۴. ارتباط بین سبک‌های رهبری مربیان و هویت ورزشی بازیکنان (نتایج آزمون ضریب همبستگی پیرسون)

اجتماعی	انحصارگرایی	هویت خود	تأثیرپذیری مثبت	تأثیرپذیری منفی
۰،۴۳°	۰،۳۴°	۰،۳۶°	۰،۳۴°	۰،۰۰۶
۰،۳۸°	۰،۴۳°	۰،۴۴°	۰،۳۴°	۰،۴۷°
۰،۲۴°	۰،۴۸°	۰،۴۰°	۰،۳۱°	۰،۵۵°
۰،۲۸°	۰،۴۱°	۰،۵۲°	۰،۳۴°	۰،۳۴°
۰،۴۳°	۰،۵۹°	۰،۲۹°	۰،۰۷	۰،۲۰

سبک دموکراتیک بیانگر آن است که مربیان کمتر به بازیکنان اجازه شرکت در تصمیم‌گیری‌های مربوط به تعیین اهداف گروهی و روش‌های دستیابی به اهداف را می‌دهند.

شمسایی و همکاران (۱۳۸۶) در لیگ برتر فوتبال نوجوانان، سرپا و همکاران (۱۹۹۸) در مسابقات بین‌المللی هندبال، حسینی کشتان (۲۰۱۰) در لیگ برتر فوتبال ایران، مرادی (۱۳۸۳) در تیم‌های بسکتبال، وحدانی

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج حاصل از پژوهش نشان می‌دهد، مربیان در تیم‌های ورزشی منتخب دانش‌آموزی بیشتر از سبک رهبری آموزش و تمرین و کمتر از سبک دموکراتیک استفاده می‌کنند. بنابراین از دیدگاه بازیکنان، مربیان بیشتر به آموزش‌های تکنیکی و تاکتیکی افراد و تیم و انجام تمرینات توجه می‌کنند و کمتر بودن میزان

دهند؛ بنابراین دانش آموز در ارتباط با نقش خود به- عنوان یک ورزشکار و توضیح چگونگی تأثیر ساختارهای اجتماعی بر خود آگاه شده و در نتیجه باعث افزایش هویت ورزشی در دانش آموز می‌گردد. یافته‌های این پژوهش نشان داد که بین سبک رهبری آمرانه با هویت اجتماعی، انحصارگرایی و هویت خود، ارتباط مثبت و معناداری وجود دارد اما با ابعاد تأثیرپذیری مثبت و منفی ارتباط معناداری وجود ندارد؛ این نتایج با یافته‌های گل‌صنم‌لو (۱۳۸۷)، تری و هاو (۱۹۸۴) و احسانی (۱۳۸۱)، تا حدودی همخوانی داشته و با یافته‌های محمدی (۱۳۸۲) و گل‌بهار (۱۳۸۸) تا حدودی مغایرت دارد.

مریی زمانی که از سبک رهبری آمرانه استفاده می‌کند در حقیقت خود را از ورزشکار جدا کرده و بر قدرت خویش تأکید می‌کند؛ به‌گونه‌ای که روش‌های کاری خود را بر دانش‌آموزان دیکته کرده و تصمیم‌های یک جانبه می‌گیرد. این نوع تصمیم می‌تواند شرایطی را فراهم کند که باعث محدود شدن مشارکت دانش‌آموزان شده و در نتیجه عدم همبستگی این سبک رهبری با مؤلفه‌های درونی هویت را توجیه کند. از طرفی با توجه به سطح پایین بلوغ جسمانی و روانی دانش‌آموزان، استفاده از سبک آمرانه می‌تواند شرایطی را برای دانش‌آموزان فراهم آورد تا با به‌کارگیری نیروی ابتکار و ذکاوت خود در جهت دستیابی به اهداف حرکت کند و در ارتباط با نقش خود به‌عنوان یک ورزشکار در رابطه با سایر فعالیت‌های روزمره و شناخت دقیقی از خود آگاه شود که در نهایت به افزایش هویت اجتماعی و انحصارگرایی در آن‌ها منجر می‌شود. همچنین نتایج یافته‌ها نشان داد بین سبک‌های رهبری بازخورد مثبت، آموزش و تمرین و حمایت اجتماعی با تمام مقوله‌های هویت ورزشی ارتباط معناداری است که با یافته‌های اندرسون همخوانی داشته و با یافته‌های گل‌بهار (۱۳۸۸) مغایرت دارد.

(۱۳۹۱) در تیم‌های ورزشی منتخب دانش‌آموزی، ریمر^۱ (۲۰۰۱) در تیم‌های تنیس و بنت و مانوئل^۲ (۲۰۰۰) در بیسبالیست‌ها گزارش کردند که مربیان، سبک رهبری آموزش و تمرین را بیشتر به‌کار می‌برند که با نتایج پژوهش حاضر همخوانی دارد. این نتایج نشان می‌دهد مربیان در تمام سطوح سنی و در تمامی رشته‌ها به طراحی تمرین‌ها و آموزش‌های تکنیکی و تاکتیکی لازم برای افزایش کارایی و به‌دست‌آوردن نتیجه مطلوب می‌پردازند.

شمسای و همکاران (۱۳۸۶) در لیگ برتر فوتبال نوجوانان، سرپا و همکاران (۱۹۹۸) در مسابقات بین المللی هندبال به این نتیجه رسیدند که مربیان از سبک آمرانه کمتر استفاده می‌کنند که با نتایج این پژوهش همخوانی ندارد. اما حسینی کشتان (۲۰۱۰) در لیگ برتر فوتبال و وحدانی (۱۳۹۱) در تیم‌های منتخب دانش‌آموزی دریافتند که مربیان از سبک رهبری دموکراتیک کمتر استفاده می‌کنند که با این پژوهش همسو است.

نتایج آزمون ضریب همبستگی پیرسون نشان داد که بین سبک رهبری دموکراتیک با تمامی ابعاد هویت ورزشی به جز بعد تأثیرپذیری منفی، ارتباط مثبت و معناداری وجود دارد که با یافته‌های کیمین (۱۹۹۵) سالمین و کنن (۱۹۹۷) رایبیز و کالتز (۲۰۰۲) همخوانی دارد ولی با نتایج آموسو (۲۰۰۵) و گل‌بهار (۱۳۸۸) مغایرت دارد. استفاده از سبک دموکراتیک در حقیقت احترام به عقاید دانش‌آموزان می‌باشد که این می‌تواند زمینه‌ساز احساسات و نگرش‌های خوب و مثبت در دانش‌آموزان گردد و زمانی که مربیان از این سبک استفاده می‌کنند در حقیقت به دانش‌آموزان اجازه شرکت در تصمیم‌گیری‌های مربوط به تعیین اهداف گروهی و روش‌های دستیابی به اهداف را می-

1. Rimmer
2. Bennett & Maneual

ابراز نگرانی در مورد رفاه درونی ورزشکار پس از باخت، بالیدن بر عملکرد ورزشکاران و عاطفی بودن آن‌ها صورت می‌گیرد. در نهایت این رفتارهای مربی شرایط افزایش آگاهی اجتماعی و شناخت فرد را درباره خود و احساساتش افزایش می‌دهد.

به‌طور کلی بر پایه یافته‌های پژوهش، مربیان تیم‌های ورزشی می‌توانند با توجه به شرایط و اقتضات، سبک رهبری خود را انتخاب کرده و همواره هویت ورزشی را به‌عنوان یک سازه مهم روانی - اجتماعی مورد توجه قرار دهند و با کشف ابعاد تاثیرگذار بر آن، گام‌های ارزشمندی به سوی موفقیت هرچه بیشتر تیم‌های خود بردارند. بنابراین ساخت و توسعه یک طرحواره روانی - اجتماعی برای ورزشکاران از دوره‌های اولیه ورود به عرصه ورزش تا بزرگسالی امری است که می‌تواند در کنار توسعه مهارت‌های فنی، زمینه را برای بروز استعدادها و موفقیت‌های هرچه بیشتر ورزشکاران در عرصه‌های ملی و بین‌المللی فراهم آورد. ارتقای هویت ورزشی در یک فرد می‌تواند تا آنجا پیش رود که نقش ورزشکاری فرد در مقایسه با سایر نقش‌ها با قدرت بیشتری تأیید شود. این مسئله در مورد ارتباط رفتارهای رهبری مربیان با هویت ورزشی قابل رویت بود که با بررسی اثرات نسبی آن مشاهده شد که رفتارهای رهبری در شرایط مختلف بر شناخت و آگاهی هویت ورزشی دانش‌آموزان مؤثر است.

منابع:

۱. احمدی، عبدالحمید (۱۳۷۴). بررسی توانایی‌ها و نحوه عملکرد مربیان تیم‌های ورزشی دانشگاه‌های کشور. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت مدرس.
۲. انشل، مارک (بی تا). روان‌شناسی ورزش از تئوری تا عمل. ترجمه: سیدعلی‌اصغر مسدد

خرده‌مقیاس انحصارگرایی از اهمیت ورزش نسبت به سایر فعالیت‌ها و پدیده‌های اجتماعی خبر می‌دهد؛ به‌طوری‌که فرد به مقایسه ورزش با سایر جنبه‌های زندگی خود پرداخته و اولویت آن را مشخص می‌کند. با این وجود مربیان با دادن بازخورد مثبت در طول تمرینات و مسابقات می‌توانند باعث افزایش هویت اجتماعی و دادن آگاهی اجتماعی به ورزشکاران و همچنین نشان دادن اهمیت نقش ورزش در رابطه با سایر فعالیت‌ها در ورزشکاران شوند. همچنین در ارتباط با بازخورد مثبت مربیان با مؤلفه‌های درونی هویت ورزشی نیز رفتار رهبری مربیان می‌تواند میزان آگاهی فرد نسبت به نقش ورزشکاری خود را به‌طور معناداری ارتقا بخشد که این امر ناشی از افزایش شناسایی نقش ورزشکار در تیم به وسیله مربی و همچنین افزایش شناخت ورزشی ورزشکار از سوی هم‌تیمی‌های او می‌باشد. در این راستا بازخورد مثبت مربیان در خودآگاهی فرد در ارتباط با نقش خود به‌عنوان یک ورزشکار و احساسات مثبت یا منفی فرد در پاسخ به نتایج مطلوب و نامطلوب موفق بوده است. آموزش و تمرین در واقع توصیه‌های مهارتی، تکنیکی و تاکتیکی در ورزش است که به‌منظور بهبود عملکرد ورزشکار مورد استفاده قرار می‌گیرد. دلیل معناداری این سبک با مؤلفه‌های درونی و بیرونی هویت ورزشی، می‌تواند این باشد که مربیان در زمان آموزش و تمرین برای اثر بخشی بیشتر در جهت درک و کنترل رفتارهای درونی و بیرونی دانش‌آموزان، به آن‌ها نزدیک‌تر شده و باعث افزایش آگاهی اجتماعی و درونی فرد در ارتباط با نقش خود و سایر فعالیت‌های روزمره می‌شود. سبک رهبری حمایت اجتماعی به‌طور مشخص باعث افزایش احساس رضایت در دانش‌آموزان شده و احساسات مثبتی را در آن‌ها به‌وجود می‌آورد؛ این رفتار مربی از ورزشکار به‌صورت پشتیبانی از تصمیمات ورزشکار و اهداف او، بیان احساس غرور از ورزشکار بودنش، حضور در تمرین،

۱۰. انتشارات اطلاعات. (۱۳۸۰).
۳. توسلی، غلام عباس (۱۳۸۴). نظریه‌های جامعه-شناسی (چاپ یازدهم). تهران: انتشارات سمت.
۴. توکلی، محمدحسن (۱۳۸۸). تأثیر واحدهای تربیت بدنی عمومی ۲۰ بر هویت ورزشی دانشجویان دانشگاه بیرجند. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه بیرجند.
۵. خادمی، محسن؛ ساکتی، پرویز و فلاحی، ویدا (۱۳۸۶). بررسی هویت فرهنگی در دانش‌آموزان دوره راهنمایی. مطالعات تربیتی و روان‌شناسی، شماره ۲، صص ۶۲-۴۳.
۶. گلپهاری، علی (۱۳۸۸). رابطه رفتار رهبری مربیان با هویت ورزشی بازیکنان پسر شرکت کننده در مسابقات والیبال مقطع متوسطه آموزشگاه‌های خراسان شمالی. پایان نامه کارشناسی ارشد دانشکده تربیت بدنی، دانشگاه بیرجند.
۷. مارتنز، رینر (بی تا). روان‌شناسی ورزشی راهنمای مربیان. ترجمه: محمد خیبری (۱۳۸۵). تهران: انتشارات بامداد کتاب.
۸. محرم زاده، مهرداد (۱۳۸۸). مدیریت سازمان‌های ورزشی. ارومیه: انتشارات جهاد دانشگاهی.
۹. مرادی، محمد رضا (۱۳۸۳). بررسی ارتباط بین سبک رهبری مربیان با انسجام گروهی بازیکنان در تیم‌های بسکتبال لیگ برتر باشگاه‌های کشور. پایان نامه کارشناسی ارشد رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه تربیت مدرس.
۱۰. وحدانی، محسن؛ شیخ یوسفی، رضا؛ محرم زاده، مهرداد؛ حسینی کشتان، میثاق؛ جلیلود، جمشید (۱۳۸۹). ارتباط بین سبک‌های رهبری مربیان و انسجام گروهی تیم‌های حاضر در دهمین المپیاد ورزشی دانشجویان پسر کشور. دومین همایش ملی تخصصی مدیریت ورزشی. دانشگاه صنعتی شاهرود.
۱۱. ویسی، کامران (۱۳۸۷). رابطه بین رفتارهای مدیریت ریسک و سبک‌های رهبری در رؤسا و دبیران هیأت‌های ورزشی استان خراسان جنوبی. پایان نامه کارشناسی ارشد تربیت بدنی، دانشگاه بیرجند.
۱۲. وحدانی، محسن؛ محرم زاده، مهرداد؛ آقایی، محمود؛ حسین پور، اسکندر (۱۳۹۱). ارتباط میان سبک‌های رهبری مربیان و انسجام گروهی تیم‌های منتخب دانش‌آموزی شهر ارومیه. مدیریت ورزشی دانشگاه تهران، دوره ۴، شماره ۱۴، پاییز ۱۳۹۱.
13. Burnsa G N, Jasinskib D, Dunnc S C, Fletcherd D(2012), Athlete identity and athlete satisfaction: The nonconformity of exclusivity, Personality and Individual Differences Volume 52, Issue 3, February 2012, Pages 280° 284
14. Cieslak, T, J. (2004). Describing and measuring the athletic identity construct scale development and validation unpublished doctoral dissertation, Ohio state university Columbus.
15. Cieslak, T. J. (2004). Describing and measuring the athletic identity construct: Scale development and validation, The Ohio State University.
16. Hoseini K. M. (2010), The Relationship Between Collective Efficacy and Coaching Behaviors in Professional Volleyball League of Iran Clubs, World Journal of Sport Sciences 3 (1), 1-6.
17. Pervin, Lawrence; Cervone, Daniel.(2010). Personality Theory and research, WILEY, eleventh edition
18. Ramzaninezhad, R. et al. 2009. The

- congruence of leadership behaviors on motivation , commitment and satisfaction of college tennis players, department of sport management, recursion management and physical education in partial fulfillment of the requirements for the degree of doctor philosophy.
24. Serpa, S.Panico, V.Santos, (1991)."leadership pattern in handball international competition", international journal of sport psychology,22,pp:78-89
25. Weiss, M.R., Friedrichs, W.D., 1986. The Influence of Leader Behaviors Coach Attributes, and Institutional Variables on Performance and Satisfaction of Collegiate Basketball Teams, Journal of Sport Psychology, Vol. 8, PP. 332-346.
26. Wiechman,S,A and Williams,J (1997). Relationship of athletic identity to injury and mood disturbance, journal of sport behavior.
27. Woodman, l (1993). Coaching a science an art an emerging profession sport science review.
28. Yue H.L, Andersen J, 2008. Validation of the athletic identity measurement scale with a Hong Kong sample. IJSEP, 6, 176-188.
- relationship between coach's leadership styles and team cohesion in Iran football clubs professional league. Brazilian Journal of Biomotricity, 3 (2), 111-120
19. Ronayne, L.S. (2004). Effects of Coaching Behaviors on Team Dynamics: How Coaching Behaviors, Influence Team Cohesion and Collective Efficacy over the Course of a Season. Master of Science in Sport Studies. Physical Education, Health, and Sport Studies. Miami University.
20. Ronayne, Lindsay Seana, 2004. Effects of Coaching Behaviors on Team Dynamics: How Coaching Behaviors, Influence Team Cohesion and Collective Efficacy over the Course of a Season, Master of Science in Sport Studies, Physical Education, Health, and Sport Studies, Miami University.
21. Samantha J. Monda, 2008, The Role of Athletic Identity and Life Stress in the Freshman Student-Athlete and Non-Athlete Adjustment Process, Morgantown, WV 2008
22. Scott B. Martin (2005): High School and College Athletes' Attitudes Toward Sport Psychology Consulting, Journal of Applied Sport Psychology, 17:2, 127-139
23. Sermons, A.D.,2004.Theaffect of

پروپوزیشن گاہ علوم انسانی و مطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی